

POKROVITELJ
49. VARAŽDINSKIH BAROKNIH VEČERI

Kolinda Grabar-Kitarović
Predsjednica Republike Hrvatske

FINANCIJSKU POTPORU OSIGURAVAJU
Ministarstvo kulture Republike Hrvatske,
Grad Varaždin i Varaždinska županija

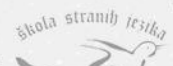
ZLATNI SPONZORI

BRONČANI SPONZORI

OSTALI SPONZORI

BRANDOVI

ORGANIZATORI I OSNIVAČI 49. VARAŽDINSKIH BAROKNIH VEČERI

PRODAJA ULAZNICA

Koncertni ured Varaždin, A. Cesarca 1, Varaždin, +385 (0)42 311 907,
office@vbv.hr, www.ticketshop.hr | Ticketshop trgovine

KONTAKT INFORMACIJE
CONTACT INFORMATION

Koncertni ured Varaždin
Concert Agency Varaždin
A. Cesarca 1,
42 000 Varaždin, Hrvatska
Tel/fax: +385 (0)42 212 907
e-mail: uprava/managemen info@kuv.hr
ured/office: office@vbv.hr
www.vbv.hr

VARAŽDINSKE

BAROKNE

VEČERI
20.9.-1.10.2019.

Subota, 28. rujna, 11.00 sati
Dvorac Trakošćan, Viteška dvorana

Marianne Beate Kielland, mezzosopran
Barokni ansambl Oslo Circles
Astrid Kirschner, violina i umjetničko vodstvo
Maria Ines Zanovello, violina
Gunnar Hauge, violončelo
Jadran Duncumb, teorba, arhilitnja
Francesco Moi, pozitiv

KONCERT UZ BAROKNU KAVU
LAMENTO – RANE TALIJANSKE MARIJINE LAMENTACIJE

Salomone Rossi
Sinfonia Grave

Claudio Monteverdi
Si dolce è il tormento

Isabella Leonarda
Sonata duodecima (intro)

Tarquinio Merula
Hor ch'tempo di dormire

Girolamo Frescobaldi
Canzoni da sonare quarta a 2 canti

Alessandro Piccinini
Toccata XX

Giovanni Felice Sances
Pianto della madonna

Benedetto Ferrari
Queste pungenti spine (crkvena kantata)

Marco Uccellini
La Prosperina

Claudio Monteverdi
Laudate dominum

Pietro Marc'Antonio Cesti
Alma mia (iz L'Argia)

Židovsko-talijanski pjevač, violinist i skladatelj **Salomone Rossi** (1570-1630) cijeli je život djelovao na dvoru obitelji Gonzaga u Mantovi gdje je između ostalih surađivao sa skladateljima kao što su Monteverdi, Gastoldi i Viadana. Pisao je za dvorske bankete, svadbene svečanosti i kazališne predstave. Toliko je bio cijenjen da su ga oslobodili nošenja žute oznake koja je u ono vrijeme bila obavezna za Židove u Mantovi. Od njegove vokalne glazbe sačuvane su troglasne canzonette i peteroglasni madrigali, a od instrumentalne sonate, sinfonie i plesovi. U svojoj prvoj knjizi madrigala iz 1600. godine prvi je objavio madrigale uz pratnju *continua*. U instrumentalnoj glazbi je pak prvi primijenio princip monodije s istaknutom melodijom iznad pratećih dionica. Njegove trio sonate imaju istaknuto mjesto u razvoju barokne sonate iz kasnorenesansne canzone. U njima također razvija tehnike izvođenja i virtuoziitet na violini.

Satkano od i između *prima* i *seconda prattice*, starog i novog stila, stvaralaštvo **Claudija Monteverdija** (1567-1743) ključno je na razmeđu renesanse i baroka. U vremenskom luku koji pokriva čitav skladateljev stvaralački vijek ta je dvojnost u svim nijansama njena prijelaza najjasnija u njegovom madrigalskom opusu. U vrijeme kada Monteverdi započinje svoj skladateljski put, madrigal je već gotovo preživjela forma. Za njega, međutim, od općeg mjesta njegovih starijih suvremenika, madrigal postupno postaje mjesto istraživanja, propitivanja novih sredstva i postupaka, suprotstavljanja starog i novog stila, njihovog kombiniranja i njihove smjene. Za života je objavio osam knjiga madrigala, a posthumno je tiskana deveta. *Si dolce è il tormento* (Tako slatka je muka) je madrigal objavljen u 9. knjizi. Napisan je za glas uz instrumentalnu pratnju, a govori o žalosti odbijenog zaljubljenika. U novom stilu napisana je također *Laudate dominum*, sakralna virtuoзна skladba za glas uz instrumentalnu pratnju. Nastala je pred kraj skladateljevog života, a objavljena je u njegovoj poznatoj zbirci *Selva morale spirituale* iz 1640. godine.

Talijanska skladateljica **Isabella Leonarda** (1620-1704) potječe iz bogate plemićke obitelji iz Novare. U Uršulinskom samostanu u Novari, u koji je došla sa 16 godina, provela je cijeli život obnašajući razne visoke dužnosti. Njene objavljene skladbe obuhvaćaju razdoblje od šezdeset godina – od 1640. do 1700. Do 1670. objavila je međutim tek jednu zbirku pa se smatra da je redovito počela skladati tek u drugoj polovici života, nakon svoje pedesete godine. S dvjesto sačuvanih skladbi jedna je od najplodnijih skladateljica svojeg doba. Njen opus obuhvaća sve vokalne i vokalno-instrumentalne oblike sakralne glazbe – motete, crkvene koncerte, psalme, rezponzorije, litanije, magnificite i mise - te *sonatu da chiesa*. Iako je težište njenog stvaralaštva na motetu za glas i *continuo*, njen najveći doprinos je na području sonate. Bila je prva žena koja je objavila sonate, a pisala ih je tijekom cijelog života. Osim dvanaeste koja je i najpoznatija, sve su napisane za dvije violine, violone i orgulje. Dvanaesta (*Sonata duodecima*) je namijenjena violini solo uz pratnju *continua*. Stariji je tip sonate koji se sastoji od sedam kraćih međusobno kontrastnih odsjeka. Sve njene objavljene skladbe imaju dvostruku posvetu – Djevici Mariji kojoj je sama posvetila život – i nekoj uvaženoj živičoj osobi, po svojoj prilici iz potrebe da osigura financijsku potporu za potrebe samostana.

Primjenjujući nove skladateljske tehnike na sakralnu glazbu, **Tarquino Merula** (1595-1665) je jedan od najprogresivnijih skladatelja ranog 17. stoljeća. Njegov je doprinos ključan u ranom razvoju kantate, arije, *sonate da camere* i *sonate da chiesa*, sinfonie te varijacija na ostinatni bas. Njegova sakralna glazba obuhvaća motete za glas solo uz pratnju gudača te mise koje piše koristeći ostinatni bas i venecijanski koncertantni stil, a svjetovna *canzonette*, dijaloge i madrigale za glas uz instrumentalnu pratnju u kojima ponekad upotrebljava Monteverdijev *stile concitato*. Na području instrumentalne glazbe brojne su njegove ansamblske canzone čija struktura jasno vodi prema *sonati da chiesa* te *toccate* i *capriccia* za instrumente s tipkama. Canzonetta Spirituale sopra alla nanna, *Hor ch'tempo di dormire* je jedna od najljepših pjesama za glas uz instrumentalnu pratnju u 17. stoljeću. Iznad basove linije koja se sastoji od dva repetirajuća tona razvija se vokalna melodija, uglazbljenje pjesme koja govori o Djevici Mariji koja gledajući usnulog sina u budnom snu vidi njegovu budućnost.

Girolamo Frescobaldi (1583-1643) je najznačajniji i najutjecajniji talijanski ranobarokni skladatelj za instrumente s tipkama. Njegovo je stvaralaštvo snažno utjecalo na skladatelje kao što su Johann Jacob Froberger i Johann Sebastian Bach. Pisao je sve tada postojeće oblike za instrumente s tipkama – *toccate*, *ricercare*, *canzone*, *capriccia*, *fantazije* i varijacije. Često virtuozne, čak i za današnje pojmove, za njegove su skladbe karakteristične česte promjene ritma, obilna primjena kromatike i slobodna uporaba disonanci. Najpoznatija njegova zbirka je *Fiori musicali* (1635) koja sadrži liturgijsku orguljsku glazbu. Uz to je objavio i dvije zbirke *toccata* i *partita* te zbirke *canzona*, *fantazija* kao i četiri zbirke vokalne glazbe (moteti i arije).

Alessandro Piccinini (1566-1638) je bio talijanski lutnjist i skladatelj. Djelovao je na dvoru obitelji d'Este u Ferrari. Kao skladatelj je najpoznatiji po dvije zbirke skladbi za lutnju *Intavolatura di Liuto et di Chitarrone* objavljene u Bologni 1623. i 1639. U predgovoru zbirci iz 1623. tvrdi da je izumio arhilitnju. Piccinini je navodno bio je očaran sonornim zvukom chitarrone s njenim produženim vratom i dodatnim bas žicama. U isto vrijeme je tražio instrument koji bi je nadopunio. Zapravo je želio lutnju na kojoj bi mogao svirati solističke pasaže u višeglasnoj teksturi širokog raspona, zajedno s pratećim basom. Tako je došao do arhilitnje, instrumenta nešto manjeg od chitarrone, koji je ipak, zahvaljujući kruškolikom obliku rezonantne kutije, zadržao općenito cijenjeni nježni zvuk renesansne lutnje. Pisao je *toccate*, *plesove* i varijacije.

Skladatelj i pjevač **Giovanni Felice Sances** (1600-1679) je za života bio poznat u čitavoj Evropi. Glazbu je učio u Rimu. Djelovao je u Bologni i Veneciji, a od 1636. na carskom dvoru u Beču, najprije kao dvorski pjevač, a od 1669. kao *Kapellmeister*. Pisao je komornu glazbu, scenska i sakralna djela. Danas je gotovo potpuno zaboravljen. *Pianto della madonna*, *mottetti a voce sola* nastala je 1636. Napisana je za sopran i continuo, uglazbljenje je teksta sekvence Stabat Mater.

Benedetto Ferrari (1603-1681) je bio talijanski skladatelj, libretist i teorbist. Iako je pisao prije svega opere niti za jednu nije sačuvana glazba. Opera Andromeda za koju je napisao libreto, a glazbu Francesco Manelli, bila je prva venecijanska opera izvedena u javnom kazalištu (1637). Od njegove glazbe sačuvane su samo tri knjige monodije pod naslovom *Musiche varie a voce sola* (Venecija, 1633, 1637, 1641). Iako su nastale u kratkom razdoblju očituju promjenu stila od praćene monodije, *recitar cantando*, do vokalnog stila karakterističnog za operu sredine 17. stoljeća s razvijenijom melodijom i jasnijim ritmom. Jedna od skladbi iz tih zbirki je i *Queste pungenti spine*, duhovna kanta za glas uz pratnju *continua*.

Marco Uccellini (1603-1680) je jedan od najznačajnijih talijanskih violinista i violinističkih skladatelja prve polovice 17. stoljeća. Njegove sonate za violinu i basso continuo doprinijele su razvoju specifično violinističkog stila (ljestvični pasaži, skokovi, korištenje visokih pozicija) te tako proširile tehničke i izražajne mogućnosti instrumenta. Njegove se sonate još uvijek sastoje od niza kraćih međusobno kontrastnih dijelova, često plesnih, koji se povezuju u neprekinutu cjelinu. Osim instrumentalne glazbe pisao je opere i balete, međutim ništa od toga nije sačuvano. I sam plemićkog porijekla, djelovao je na dvorovima obitelji Este u Modeni i Farnese u Parmi. *La Prosperina* je sonata za dvije violine i continuo.

Pietro Marc'Antonio Cesti (1623-1669), pjevač, orguljaš i skladatelj, poznat je prije svega kao skladatelj opera. Pisao je i komorne kantate, a njegov je vokalni stil odlikuju izrazito pjevne i razvijene melodije nastale pod utjecajem njegovog pjevačkog iskustva. *Alma mia* je arija iz opere *L'Argia* izvedene 1655. i Innsbrucku.

Marianne Beate Kielland je jedna od najistaknutijih skandinavskih pjevačica i jedna od nekoliko norveških pjevačica koje su nominirane za Grammy. Svestrana mezzosopranistica započela je međunarodnu karijeru kao članica ansambla Državne opere u Hannoveru. Od tada radi s vodećim orkestrima i ansamblima izvođeci ogroman koncertni repertoar koji se proteže od djela ranog 17. stoljeća preko klasicizma, romantizma sve do suvremene glazbe. Težišta prošle sezone su njeni nastupi u Beethovenovoj *Missi Solmnis* s 18th Century Orchestra na turneji po Nizozemskoj, zatim u Beethovenovoj 9. simfoniji s Bergenskom filharmonijom, *Mesiji* s Malmö Symphony, Bachovoj *Pasiji po Ivanu* s Filharmonijom iz Osla, *Pasiji po Mateju* s Filharmonijom BBC-a i u Haydnovim *Sedam zadnjih riječi našeg spasitelja na križu* s ženevskim L'Orchestre de Chambre. Njeni nedavni simfonijski i oratorijski nastupi obuhvaćaju Bachovu *Pasiju po Mateju* s Filharmonijom iz Osla, NDR Radiophilharmonie i Komornog orkestra iz Kölna, *Misu u h-molu* s Gothenburg Symphony, Gli Angeli Genève and Norveškim baroknim orkestrom, *Božićni oratorij* s Orkestrom *Tonkünstler* i Simfonijskim orkestrom iz Trondheima, Bachove kantate s ansamblom *Bachstiftung* iz St. Gallena, Couperinove *Leçons de ténèbres* s ansamblom King's Consort, Händlovog *Mesiju* s Musicom Vitae, Pergolesijevu *Stabat Mater* s Komornim orkestrom iz Kölna, Haydnovu *Arianna aa Naxosu* s Budimpeštanskim festivalskim orkestrom, SWR Simfonijskim orkestrom i ansamblom *Anima Eterna*, Beethovenovu 9. simfoniju s Filharmonijom iz Osla, Švedskim komornim orkestrom i u Operi u Sydneyu, Mahlerove Simfoniju br. 2 i ciklus *Das Lied von der Erde* sa Simfonijskim orkestrom iz Helsingborga, *Pjesme putujućeg djeteta* sa Simfonijskim orkestrom iz Trondheima, Beriove *Folksongs* sa Simfonijskim orkestrom iz Kristiansanda. Snimila je više od 40 CD-a s oratorijima, operama, kantatama i solo pjesmama i arijama pjesmama Mahlera, Bacha, Händela, Vivaldija, Caldare, Scarlattija, Beethovena, Schumanna, Mussorgskog, Martina, Chaussona, Korngolda, von Suppéa, Schoenberga, Weberna, Berga i Sigurda Islandsmoena. 2012. je nominirana za nagradu Grammy u kategoriji najboljeg klasičnog vokalnog sola za album *Veslemøy Synsk*, koji sadrži djela Edvarda Griega i Olava Antona Thommesena. Redovito koncertira s pijanistom Nilsom Andersom Mortensenom i kao duo su nastupili diljem čitave Evrope.

Oslo Circles je utemeljen u Oslu 2015. godine i sastoji se od najistaknutijih skandinavskih glazbenika na području barokne glazbe. Članovi ansambla redovni su članovi orkestara kao što su Concerto Copenhagen, Barokksolistene, B'Rock, Barokkanerne, Academia Montis Regalis, Les Musiciens du Louvre and Helsinki Baroque Orchestra. Okupila ih je violinistica Astrid Kirschner u „muzički kružok“ gdje svi članovi doprinose svojim jedinstvenim talentom i iskustvom dodajući mu posebnu draž svojim osobnim stilovima, nacionalnošću i sredinama iz kojih dolaze. Oslo Circles strasno pokazuje kako barokna glazba može biti suvremena – kroz igrivost i slobodu u trenutku izvođenja. Ansambl tijesno surađuje s australskim kontratenorom Davidom Hansenom, a hvalu kritike zadobio je s projektima *Seicento Italiano* – putovanjem kroz ritam i dinamiku talijanske glazbe 17. stoljeća, zatim *The Secret Diary of Samuel Pepys* u suradnji s norveškim filmskim glumcem Andersom Baasmom Christiansenom te pasijom *Suze djevice*. Prošle godine je Oslo Circles s Davidom Hansenom za SIMAX snimio njihov program s djelima Henryja Purcella *One Charming Night* koji će biti objavljen u studenom ove godine. Planovi za 2019. i 2020. uključuju i turneje po Japanu i Italiji. Ansambl financira Norveški umjetnički savjet, Fond Utøvende Kunstnere i grad Oslo.